

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 26.6.2014
COM(2014) 381 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**toukokuun 19 päivänä 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1165/98 mukainen
kertomus lyhyen aikavälin tilastoista**

1. JOHDANTO

Euroopan lyhyen aikavälin tilastoissa kuvataan Euroopan talouksien viimeisintä kehitystä neljällä tärkeällä alalla, jotka ovat teollisuus, rakennustoiminta, vähittäiskauppa ja palvelualat (lukuun ottamatta rahoituspalveluja). Kultakin alalta lyhyen aikavälin tilastoissa tuotetaan joukko indikaattoreita, kuten tuotanto, liikevaihto, tuotosten hinnat (joista käytetään usein nimitystä tuottajahinnat), työhön osallistuvien määrä, työtunnit, bruttopalkat ja monia muita. Niiden oikeusperusta on neuvoston asetus (EY) N:o 1165/1998¹, jäljempänä 'lyhyen aikavälin tilastoista annettu asetus', sellaisena kuin se on muutettuna.

Asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa säädetään:

Komissio toimittaa viimeistään 11 päivänä elokuuta 2008 ja sen jälkeen kolmen vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen mukaisesti laadituista tilastoista sekä erityisesti niiden merkityksestä ja laadusta sekä indikaattoreiden tarkistamisesta. Kertomuksessa käsitellään myös nimenomaisesti tilastojärjestelmän kustannuksia ja tästä asetuksesta yrityksille aiheutuvia rasitteita suhteessa sen hyötyihin. Siinä selvitetään parhaita käytäntöjä yrityksille aiheutuvan rasitteen keventämiseksi ja esitetään keinoja rasitteen ja kustannusten vähentämiseksi.

Tämä kertomus on jatkoa edellisille edellä mainitun artiklan mukaisille kertomuksille², jotka annettiin kesäkuussa 2008 ja kesäkuussa 2011.

Kertomuksen toisessa osassa tarkastellaan lyhyen aikavälin tilastojen käyttöä sekä niiden merkitystä keskeisillä eurooppalaisilla politiikan aloilla ja Euroopan rahapolitiikan ohjauksessa. Siinä kuvataan myös lyhyen aikavälin tilastojen tärkeimpiä kehityslinjoja edellisen, kesäkuussa 2011 annetun laatukertomuksen jälkeen.

Kolmannessa osassa kuvataan yksityiskohtaisemmin lyhyen aikavälin tilastojen eri laatuominaisuudet.

Neljännessä osassa tarkastellaan lyhyen aikavälin tilastoissa käytettyjen tietojen keräämiseen ja käsittelyyn liittyviä kustannuksia ja rasitetta sekä esitetään esimerkkejä siitä, miten jäsenvaltiot ovat voineet vähentää niitä.

Viimeisessä osassa luodaan katsaus lyhyen aikavälin tilastojen alan tulevaan kehitykseen.

¹ EYVL L 162, 5.6.1998, s. 1.

² KOM(2008) 340 lopullinen, 9.6.2008 ja KOM(2011) 329 lopullinen, 8.6.2011. Lisäksi vuonna 2003 esitettiin laatukertomus: KOM(2003) 36 lopullinen, 29.1.2003.

LYHYEN AIKAVÄLIN TILASTOT JA TÄRKEIMMÄT KEHITYSLINJAT

Lyhyen aikavälin tilastojen kokoaminen oli merkittävä tekijä, joka osaltaan mahdollisti euroalueen perustamisen ja Euroopan rahapolitiikan seurannan³. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden taloudellisen kehityksen seuraamiseksi ja erityisesti euroalueen rahapolitiikan ohjaamiseksi kehitetyistä 22 alkuperäisestä Euroopan talouden pääindikaattorista⁴ kahdeksan on peräisin lyhyen aikavälin tilastoista. Nämä kahdeksan indikaattoria ovat teollisuustuotanto, teollisuuden tuottajahinta kotimaan markkinoilla, teollisuuden tuontihinta, rakennustoiminnan tuotanto, vähittäiskaupan ja korjaustoiminnan liikevaihto, (muiden) palvelujen (lukuun ottamatta vähittäiskaupan palveluja) liikevaihto, palvelujen tuottajahinta ja rakennusluvut.

Lyhyen aikavälin tilastojen tärkeimpiä käyttäjiä ovat Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit. Muita merkittäviä käyttäjiä ovat Euroopan komissio, kansalliset hallitukset, tutkimuslaitokset, yritykset ja elinkeinoelämän järjestöt. Lyhyen aikavälin tilastoja koskevat tiedotteet saavat mediassa yleisesti paljon huomiota. Lyhyen aikavälin tilastoista saadaan tärkeää aineistoa myös muille tilastoaloille, kuten kansantalouden tilinpitoon.

Lyhyen aikavälin tilastot kuuluvat tärkeimpiin Euroopan unionin tilastotoimiston (Eurostat) tuottamiin tilastoihin. Niitä käytetään jatkuvasti paitsi suhdannekehityksen analysointiin, ennakoimiseen ja mallintamiseen myös poliittisten päätösten valmisteluun ja muista lähteistä peräisin olevien tietojen tarkistamiseen ja validoimiseen. Myös yritykset käyttävät niitä päätöksenteossa (esimerkiksi markkinatutkimus). Yritykset saattavat käyttää lyhyen aikavälin tilastojen tuloksia myös muihin tarkoituksiin (esimerkiksi tuottajahintaindeksin käyttö indeksisopimuksissa).

Edellisen, kesäkuussa 2011 hyväksytyn lyhyen aikavälin tilastoja koskevan laatukertomuksen jälkeen on tapahtunut paljon muutoksia. Toukokuun 31. päivänä 2012 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 461/2012⁵ lopetettiin teollisuuden uusia tilauksia koskevien tietojen kerääminen. Viimeinen uusia tilauksia koskeva tiedote julkaistiin 22. helmikuuta 2012, ja siinä esitetyt tiedot ovat joulukuulta 2011. Kyseisillä tiedoilla oli alunperin tarkoitus tuottaa pääindikaattori, joka antaa varhaisessa vaiheessa suuntaa-antavaa tietoa teollisuustuotannon kehityksestä. Indikaattorin ennakoiva merkitys osoittautui kuitenkin Euroopan tasolla vähäiseksi, minkä vuoksi Euroopan tilastojärjestelmää käsittelevä komitea päätti, että tietojen kerääminen teollisuuden uusia tilauksia koskevista muuttujista lopetetaan Euroopan tasolla.

Maaliskuussa 2012 Euroopan lyhyen aikavälin tilastoissa otettiin käyttöön uusi kausitasoitusmenettely. Kausitasoituksella pyritään saattamaan eri kuukausia tai vuosineljänneksiä koskevat tiedot keskenään suoraan vertailukelpoisiksi poistamalla tiedoista kausivaikutukset, kuten teollisuustuotannon lasku kesälomakaudella tai vähittäiskaupan liikevaihdon kasvu jouluna. Viitevuodesta 2012 alkaen Eurostat siirtyi epäsuoraan kausitasoitusmenettelyyn, jossa kansalliset tietosarjat ensin kausitasoitetaan, minkä jälkeen niitä käytetään painotettuna keskiarvona eurooppalaisten aggregaattien tuottamisessa. Aiemmin Eurostat käytti suoraa menettelytapaa, jossa tasoittamattomat kansalliset tiedot ensin aggregoitiin Euroopan tasolla ja kausitasoitettiin sen jälkeen. Uudella menettelyllä

³ Yleisiä taloustilastoja koskevat tilastovaatimukset (*Statistical requirements of the European Central Bank in the field of General Economic Statistics*), Euroopan keskuspankki, elokuu 2000.

⁴ Alkuperäinen Euroopan talouden pääindikaattoreiden luettelo julkaistiin vuonna 2002 (Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle euroalueen tilastoista, 27.11.2002, KOM(2002) 661 lopullinen).

⁵ EUVL L 142, 1.6.2012, s. 26.

taataan eurooppalaisten ja kansallisten aggregaattien johdonmukaisuus. Se on myös Euroopan tilastojärjestelmän (ESS) kausitasoituksia koskevien suuntaviivojen mukainen.

Lokakuussa 2012 lyhyen aikavälin tilastoihin alettiin soveltaa tarkistamiseen liittyviä ESS:n suuntaviivoja. Kahdeksan Euroopan talouden lyhyen aikavälin pääindikaattorin ja vähittäiskaupan eurooppalaiset aggregaatit tarkistetaan ja julkaistaan nyt vain kerran kuussa. Julkaisun päivämäärät ilmoitetaan ennakoon lyhyen aikavälin tilastojen julkaisukalenterissa⁶. Kansallisia tietoja päivitetään sitä mukaa, kun uusia tietoja tulee saataville.

Vuoden 2013 alussa lyhyen aikavälin indeksien vertailupohja muutettiin vuodesta 2005 vuodeksi 2010. Tällöin eurooppalaisten aggregaattien laskemisessa käytetyt painotukset päivitettiin kuvastamaan talouden rakennetta vuonna 2010 (vertailupohjan muuttaminen) ja viitevuoteen tehtiin aritmeettinen muutos (keskiarvo 100 vuonna 2010 vuoden 2005 sijaan).

Vuodesta 2013 lähtien työtunteja ja bruttoansioita koskevat neljännesvuosittaiset tiedot ovat olleet saatavilla vähittäiskaupan ja korjaustoiminnan sekä muiden palvelujen osalta. Tämän osalta oikeusperusta on komission asetus (EY) N:o 329/2009⁷.

LYHYEN AIKAVÄLIN TILASTOJEN SOVELTAMISALA JA LAATU

Lyhyen aikavälin tilastoista annetun asetuksen soveltamisala ja sen noudattaminen

Eurostat seuraa lyhyen aikavälin tilastoista annetun asetuksen noudattamista jäsenvaltioissa kuuden kuukauden välein luotettavuuden, ajantasaisuuden, yhtenäisyyden ja vertailukelpoisuuden osalta. Asetuksen noudattaminen on korkealla tasolla ja paranee koko ajan. *Euroopan tilastoja koskevissa käytäntesäännöissä*⁸ esitettyjen laatuominaisuuksien perusteella kullekin maalle lasketaan kaikki indikaattorit käsittävä yleinen noudattamisaste. EU-28:n keskimääräinen noudattamisaste 1. lokakuuta 2013 oli 9,6 (10:stä) eli sama kuin 1. huhtikuuta 2013. Useimmat jäsenvaltiot noudattavat nyt lyhyen aikavälin tilastoista annettua asetusta joko täysimääräisesti tai lähes täysimääräisesti.

Tarkkuus, luotettavuus, yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Lyhyen aikavälin tilastoista annetussa asetuksessa ja muissa asiaa koskevissa säädöksissä vahvistetaan joukko yleisiä määritelmiä, joita sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa. Eurostat ja kansalliset tilastolaitokset tekevät yhteistyötä varmistaakseen, että lyhyen aikavälin tilastojen indikaattorit ovat tarkkoja, luotettavia ja yhtenäisiä. Asetuksessa vahvistettua menetelmäkehystä pyritään jatkuvasti parantamaan teknisten asiantuntijoiden neuvotteluissa ja temaattisissa työryhmissä.

Jäsenvaltioissa käytettyjen menetelmien ei kuitenkaan tarvitse olla keskenään täysin samanlaisia. Toissijaisuusperiaatteen ja kansallisten erojen huomioon ottamiseksi – esimerkiksi koon, talouden rakenteen ja hallinnollisten tietojen saatavuuden osalta – lyhyen aikavälin tilastoista annetussa asetuksessa jäsenvaltioille jätetään mahdollisuus päättää tehokkaimmista ja tuloksellisimmista tavoista kerätä ja käsitellä tiedot.

Eurostat toimii yhteistyössä myös kansainvälisten järjestöjen, erityisesti OECD:n, kanssa lisätäkseen tietojen ja menetelmien vertailukelpoisuutta Euroopan unionin ulkopuolella.

⁶ Lyhyen aikavälin tilastojen julkaisukalenterin voi ladata seuraavassa osoitteessa:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/short_term_business_statistics/introduction.

⁷ EUVL L 103, 23.4.2009, s. 3.

⁸ Euroopan tilastoja koskevat käytäntesäännöt ovat saatavilla osoitteessa:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/code_of_practice.

Ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Lyhyen aikavälin tilastojen kannalta tietojen aikainen saatavuus on keskeistä. Tästä syystä lyhyen aikavälin tilastoista annetussa asetuksessa asetetaan suhteellisen lyhyet määräajat, joiden puitteissa kansalliset tiedot on toimitettava Eurostatille⁹. Taulukosta 1 käyvät ilmi tämänhetkiset määräajat tietojen toimittamiselle Eurostatille (kolmas sarake) sekä talous- ja rahoituskomitean (TRK) tavoitteet, jotka asetettiin viimeisimmässä tilannekatsauksessa tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa. Viimeisessä sarakkeessa esitetään tämänhetkiset määräajat tietojen levittämiseksi (esimerkiksi tiedotteiden kautta).

Yleisesti lyhyen aikavälin tilastojen ajantasaisuuden katsotaan olevan erittäin hyvä. Mahdolliset viipeet johtuvat yleensä toimituspäivän osumisesta viikonloppuun tai yleiseen vapaapäivään.

Käyttäjille tiedotetaan uusista tiedotteiden julkaisupäivistä hyvissä ajoin etukäteen Eurostatin verkkosivuilla olevassa julkaisukalenterissa¹⁰. Viime vuosina kaikki julkaisukalenterissa ilmoitetut määräajat pystyttiin pitämään.

Taulukko 1: Ajantasaisuus – päivien määrä viitekauden päättymisen ja toimittamisen määräajan välillä, lyhyen aikavälin tilastoista annettu asetus, TRK:n tavoite ja tosiasiallinen EU:n aggregaattien levitys (tilanne toukokuussa 2013)

Indikaattori	Jaksotus	Asetuksessa asetettu määräaika ^{a)}	TRK:n tavoitteet vuodelle 2013 ^{b)}	Kaikkien EU-tietojen levitys ^{c)}
Teollisuustuotanto	Kuukausittain	40	40	44
Teollisuuden tuottajahinnat, kotimaan markkinat	Kuukausittain	35	35	33
Teollisuuden tuontihinnat	Kuukausittain	45	45	37
Rakennustoiminnan tuotanto	Kuukausittain	45	45	47
Rakennusluvut	Neljännesvuosittain	90	90	89
Vähittäiskaupan ja korjaustoiminnan liikevaihto	Kuukausittain	30	30	36
(Muiden) palvelujen liikevaihto	Neljännesvuosittain	60	60	65
Palvelujen tuottajahinnat	Neljännesvuosittain	90	90	91

a) Määräaika tietojen toimittamiselle Eurostatille lyhyen aikavälin tilastoista annetussa asetuksessa; pienillä mailla on usein pidemmät määräajat.

b) Talous- ja rahoituskomitean (TRK) vuoden 2013 tilannekatsauksessa tietojen antamista koskevista vaatimuksista EMU:ssa asetetut tavoitteet.

⁹ Lyhyen aikavälin tilastoista annetussa asetuksessa (EY) N:o 1165/98 vahvistettuja alkuperäisiä määräaikoja lyhennettiin lisää 6. heinäkuuta 2005 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1158/2005 (EUVL L 191, 22.7.2005, s. 1).

¹⁰ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/release_calendars/news_releases. Kalenteri koskee useita eurooppalaisia indikaattoreita, ei ainoastaan lyhyen aikavälin tilastoja.

- c) Päivät viitekauden päättymisen ja levityksen välillä (esimerkiksi tiedotteet, tietojen julkaiseminen). Jotkin viipeet johtuvat toukokuun (viitekuukausi) yleisistä vapaapäivistä.

Lyhyen aikavälin tilastojen indikaattoreiden tarkistaminen

Lyhyen aikavälin indikaattoreiden ensimmäiset tulokset perustuvat osittain alustaviin, arvioituihin ja epätäydellisiin tietoihin. Tietojen ensimmäisen julkaisukerran jälkeen tulokset yleensä paranevat, koska niitä täydennetään myöhään toimitetuilla vastauksilla. Tietoja tarkistetaan useista syistä. Tällaisia syitä ovat muun muassa kausitasaukset, esikuva-analyysit, uudet ja/tai paremmat tietolähteet, virheiden korjaaminen tai menetelmissä tapahtuneet muutokset. Tarkistukset ovat kuitenkin yleensä vähäisiä, varsinkin EU:ta koskevien aggregaattien ja euroalueen osalta.

Kuukausittaisella tiedotteella julkaistavien neljän lyhyen aikavälin tilastojen indikaattorin ensimmäisten tulosten laadun arvioimiseksi vuosina 2011–2013 analysoitiin kuukausittaisen kasvuvauhdin muutokset ensimmäisen ja toisen julkaisemisen välillä.

Taulukko 2: Neljän lyhyen aikavälin tilastojen pääindikaattorin tarkistusasteikko, 2011–2013^{a)}

1	2	3	4	5
	Keskimääräinen tarkistus ^{b)}	Keskimääräinen absoluuttinen tarkistus ^{c)}	Keskimääräinen absoluuttinen kasvuvauhti	Suhteellinen keskimääräinen tarkistus ^{d)}
Teollisuustuotanto	0,1	0,2	0,7	0,2
Teollisuuden tuottajahinnat, kotimaan markkinat	0,0	0,0	0,4	0,1
Rakennustoiminnan tuotanto	0,0	0,7	1,5	0,4
Vähittäiskaupan liikevaihto	0,0	0,2	0,6	0,4

a) Kausitasoitettu indikaattoreiden kasvuvauhti euroalueella.

b) Keskimääräinen kasvuvauhdin ero toisen ja ensimmäisen julkaisemisen välillä, 2011–2013.

c) Keskimääräinen absoluuttinen kasvuvauhdin ero toisen ja ensimmäisen julkaisemisen välillä, 2011–2013.

d) Absoluuttisen tarkistuksen (kolmas sarake) ja toisen julkaisemisen aikaisen absoluuttisen kasvuvauhdin välinen keskimääräinen suhde, 2011–2013. Eroja syntyy pyöristysvirheistä.

Taulukossa 2 esitetään tiedotteessa julkaistavien neljän indikaattorin euroaluetta koskevien aggregaattien kasvuvauhdin tarkistusten keskimääräinen suuruusluokka ensimmäisen ja toisen julkaisemisen välillä kuukautta myöhemmin (toinen sarake). Luku on lähes nolla, mikä tarkoittaa sitä, että kasvuvauhdin tarkistukset ylös- ja alaspäin lähes kumoavat toisensa eli tuloksia ei järjestelmällisesti yli- tai aliarvioida.

Absoluuttisesti ilmaistuna (kolmas sarake) keskimääräiset tarkistukset vaihtelevat lähes nollan (teollisuuden tuottajahinnat) ja 0,7 prosenttiyksikön (rakennustoiminnan tuotanto) välillä. Indikaattoreiden erot johtuvat pääasiassa menettelyllisistä tekijöistä. Teollisuuden tuottajahintoja ei aina tarkisteta lainkaan, kun taas tuotannon indikaattoreita saatetaan tarkistaa vielä useita vuosia niiden ensimmäisen julkaisemisen jälkeen.

Sarakkeessa 4 ilmoitetaan keskimääräinen kasvuvauhti (absoluuttisesti ilmaistuna toisen julkaisemisen aikaan). Viimeisestä sarakkeesta käy ilmi kasvuvauhdin tarkistuksen ja itse kasvuvauhdin välinen suhde (toisen julkaisemisen aikaan). Näin voidaan arvioida tarkemmin tarkistusten laajuutta, sillä on varsin eri asia, sovelletaanko 0,2 prosenttiyksikön tarkistusta suhteellisen korkeaan vain suhteellisen matalaan kasvuvauhtiin.

Saatavuus, selkeys ja metatietojen käytettävyys

Kaikkiin lyhyen aikavälin tilastojen tuloksiin voi tutustua maksutta Eurostatin verkkosivuilla. Lyhyen aikavälin tilastoille tarkoitettuun osaan pääsee kohdasta "Industry, trade and services" tai hakutoiminnon avulla¹¹.

Eurostat julkaisee lyhyen aikavälin tilastojen alalla vuosittain 48 tiedotetta, eli kuukausittaiset neljää pääindikaattoria (teollisuustuotanto, teollisuuden tuottajahinnat, rakennustoiminnan tuotanto ja vähittäiskaupan liikevaihto) koskevat tiedotteet. Viime vuosina kaikki tiedotteet on julkaistu aikataulun mukaisesti. Edellisen, vuonna 2011 julkaistun lyhyen aikavälin tilastoja koskevan laatukertomuksen jälkeen on lisäksi julkaistu seitsemän *Statistics in focus* -julkaisun numeroa, joissa määrällisten tietojen lisäksi käsitellään valittuja menettelytapoja ja analysoidaan suhdannekehitystä.

Menettelytapoja (metatiedot) koskevat kattavat, kohdennetut ja yksityiskohtaiset selitykset ovat myös saatavilla. Ne löytyvät osaksi *Statistics in focus* -julkaisusta sekä Eurostatin verkkosivuilta. Tilastokäsitteiden lyhyet selitykset julkaistaan wiki-tyyppisessä verkkosanastossa *Statistics Explained* -verkkosivuilla. "STS sources" -tietokannasta saa yksityiskohtaisia tietoja tilastoprosesseista, oikeudellisista kysymyksistä, luottamuksellisuussäännöistä, tietojen laadusta sekä kansallisista tietojenkeruumenetelmistä. Menettelyjä koskevaa lisätietoa on saatavilla myös tietyistä pääindikaattoreista (*PEEs in focus*)¹².

TILASTOJÄRJESTELMÄLLE AIHEUTUVAT KUSTANNUKSET JA YRITYKSILLE AIHEUTUVA RASITE

Lyhyen aikavälin tilastoihin liittyviä (tilastojärjestelmälle sekä tietojen keräämisestä, käsittelemisestä ja levittämisestä aiheutuvia) kustannuksia ja (tiedot antaville yrityksille aiheutuvaa) rasitetta voidaan mitata vain osittain. Otannat järjestetään eri jäsenvaltioissa eri tavoin, mikä vaikeuttaa vertaamista. Lyhyen aikavälin tilastoja ei voida myöskään täysin erottaa muista tilastoista, eikä ole selvää menetelmää, jolla tietyntyyppisistä tilastoista aiheutuvat kustannukset ja rasite kohdistettaisiin (esimerkiksi lyhyen aikavälin tilastoja varten kerättyjä tietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon tilastoihin). Lisäksi jäsenvaltiot käyttävät erilaisia menetelmiä kustannuksia ja rasitetta koskevien tietojen kokoamiseksi (esimerkiksi erillinen kyselytutkimus, käynnissä olevien tutkimusten yhdistelmä tai asiantuntija-arvioiden käyttö).

Taulukossa 3 esitetään alustava laskelma keskimääräiselle yritykselle aiheutuvasta rasitteesta (lähinnä kyselylomakkeen täyttäminen) kyseessä olevien kahdeksan pääindikaattorin osalta. Vertailun helpottamiseksi rasite lasketaan minuutteina kuukautta kohti myös neljännesvuosittaisten indikaattoreiden osalta.

¹¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/short_term_business_statistics/introduction.

¹² Lyhyen aikavälin tilastojen lähteet ja *PEEs in focus* ovat saatavilla osoitteessa:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/short_term_business_statistics/methodology.

Kuten taulukosta 3 käy ilmi, maiden välillä on suuria eroja. Kyselylomakkeen täyttämiseen liittyvä rasite vaihtelee lähes olemattomasta kahteen tuntiin kuukaudessa. Nollarasite tarkoittaa yleensä sitä, että tietoja ei kerätä lyhyen aikavälin tilastoja koskevalla kyselylomakkeella, vaan ne saadaan muista lähteistä (usein hallinnolliset alv-lähteet) tai tuotetaan muilla menetelmillä (esimerkiksi muiden tilastojen yhdistelmä).

Taulukko 3: Kyselylomakkeeseen vuonna 2012 vastanneille yrityksille aiheutuneen rasitteen keskimääräiset, suurimmat ja pienimmät arvot (minuuttia/kuukausi) (EU-27)

	Rasite vuonna 2012 (minuuttia/kuukausi)		
	Keskimääräinen, painottamaton	Suurin	Pienin
Teollisuustuotanto	20	76	0
Teollisuuden tuottajahinnat	19	120	1
Teollisuuden tuontihinnat	16	65	3
Rakennustoiminnan tuotanto	21	115	0
Rakennusluvut	7	40	0
Vähittäiskaupan liikevaihto (Muiden) palvelujen liikevaihto	8 5	15 13	0 0
Palvelujen tuottajahinnat	12	47	2

Taulukko 4: Yrityksille aiheutuneen rasitteen ja kansallisille tilastolaitoksille aiheutuneiden kustannusten kehitys (2009–2012)

	Niiden jäsenvaltioiden määrä, joissa			
	rasite lisääntyi	rasite vähentyi	rasite ei muuttunut	vertailu ei ole mahdollista
Teollisuustuotanto	6	10	3	8
Teollisuuden tuottajahinnat	8	11	4	4
Teollisuuden tuontihinnat	4	4	2	17
Rakennustoiminnan tuotanto	3	13	6	5
Rakennusluvut	3	5	10	9
Vähittäiskaupan liikevaihto (Muiden) palvelujen liikevaihto	3 5	6 13	3 4	15 5
Palvelujen tuottajahinnat	5	14	3	5
	Niiden jäsenvaltioiden määrä, joissa			
	kustannukset lisääntyivät	kustannukset pienenivät	kustannukset eivät muuttuneet	vertailu ei ole mahdollista
Teollisuustuotanto	5	13	3	6
Teollisuuden tuottajahinnat	8	12	4	3
Teollisuuden tuontihinnat	8	4	3	12

Rakennustoiminnan tuotanto	8	11	4	4
Rakennusluvut	7	10	4	6
Vähittäiskaupan liikevaihto (Muiden) palvelujen liikevaihto	4	7	4	12
Palvelujen tuottajahinnat	6	13	3	5
	13	8	2	4

Joidenkin jäsenvaltioiden osalta rasitetta koskevat arviot ovat saatavilla vuosilta 2009 ja 2012. Taulukossa 4 ilmoitetaan niiden valtioiden määrä, joissa tietoja toimittaville yrityksille aiheutuva keskimääräinen kuukausittainen rasite lisääntyi, väheni tai pysyi muuttumattomana (viimeisessä sarakkeessa ilmoitetaan niiden maiden määrä, joista vuoden 2009 ja/tai 2012 tietoja ei ole saatavilla). Taulukon alaosassa annetaan vastaavat tiedot tilastolaitosten kustannuksista eri indikaattoreiden tuottamiseksi. Keskimäärin rasite ja kustannukset pienenivät useammassa tapauksessa kuin suurenivat. Olisi myös huomattava, että rasitteen ja kustannusten pienenemisen asteikko oli monissa tapauksissa suurempi kuin lisääntymisen kohdalla. Näin ollen voidaan katsoa, että koko EU:n osalta rasite- ja kustannustilanne on parantunut.

Yrityksille aiheutuvan rasitteen yleistä laskua selittää se, että useimpien lyhyen aikavälin tilastojen indikaattoreiden osalta suurimmassa osassa jäsenvaltioita on käytetty pienempää otantaa. Lisäksi tilastotietoja kerätään nykyään yhä useammin sähköisillä kyselyillä ja internetin avulla, mistä aiheutuu perinteisiin keräysmenetelmiin, kuten kirjekyselyihin, verrattuna vähemmän kustannuksia ja rasitetta. Tilastolaitokset vaikuttavat myös nojautuvan entistä enemmän hallinnollisiin tietoihin, jotka ovat jo saatavilla vero- ja työviranomaisilta, sosiaaliturvalaitoksilta tai rakennusviranomaisilta.

Vaikka olemassa olevien hallinnollisten lähteiden käyttö tilastoja varten keventää yritysten rasitetta, se voi johtaa tilastolaitosten kustannusten nousuun, sillä tietoja saattaa olla tarpeen mukauttaa. Koska hallinnolliset tiedot eivät useinkaan vastaa suoraan lyhyen aikavälin tilastoissa käytettyjä tilastokäsitteitä, niitä on tarpeen mukauttaa, mikä voi vaikuttaa tietojen laatuun. Hallinnollisten tietojen käyttö edellyttää myös jatkuvaa koordinoitua erityisesti silloin, kun maan hallinto on hajautettu.

Lisäksi hallinnollisten tietojen käyttö lyhyen aikavälin tilastojen laatimisessa on haasteellista erityisesti kuukausittaisten indikaattoreiden osalta, koska ajantasaisuutta koskevat vaatimukset ovat korkeat ja määräajat lyhyet. Hallinnollisia tietoja kerätään usein lyhyen aikavälin tilastojen tarpeita ajatellen liian harvoin, ja/tai ne ovat saatavilla liian myöhään. Eräällä Euroopan yritys- ja kauppatilastojen uudenaikaistamisohjelmaan (MEETS)¹³ kuuluvalla hankkeella myönnettiin taloudellista tukea hallinnollisten tietojen, yritysten tilinpäätökset mukaan luettuna, analysoimiseksi ja parantamiseksi, jotta niitä voidaan käyttää tilastotarkoituksiin. Hankkeella pyrittiin myös auttamaan jäsenvaltioita siirtymään hallinnollisten tietojen käyttöön tilastollisten kyselytutkimusten sijaan säilyttäen kuitenkin tietojen korkean laadun. Hanke saatiin päätökseen vuoden 2013 keskivaiheilla¹⁴.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1297/2008/EY, tehty 16 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan yritys- ja kauppatilastojen uudenaikaistamisohjelmasta (MEETS), EUVL L 340, 19.12.2008, s. 76.

¹⁴ Hankkeen tulokset: <http://www.cros-portal.eu/content/admindata-sga-3>.

LYHYEN AIKAVÄLIN TILASTOJEN TULEVA KEHITYS

Vuosien 2000 ja 2012 välillä teollisuuden ja rakennustoiminnan osuus koko taloudellisesta toiminnasta laski 27,3 prosentista 24,7 prosenttiin. Samana ajanjaksona palvelujen (pankki- ja vakuutustoimintaa lukuun ottamatta) osuus kasvoi 43,2 prosentista 45,5 prosenttiin¹⁵. Palvelusektorin vahva ja kasvava taloudellinen merkitys ei kuitenkaan käy riittävällä tavalla ilmi nykyisistä lyhyen aikavälin tilastoista. Yleisesti palveluindikaattoreiden kattavuus on rajoitetumpi, ne ovat epätarkempia ja ne julkaistaan harvemmin kuin teollisuutta ja rakennustoimintaa koskevat indikaattorit (ks. liite).

Jotta voidaan parantaa eurooppalaisten yritystilastojen yhtenäisyyttä ja optimoida etujen suhde kustannuksiin ja rasitteeseen, tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja yhdistää nämä tilastoalat tiiviimmin yritystilastot yhteen kokoavalla puiteasetuksella (FRIBS). Tässä yhteydessä lyhyen aikavälin tilastoja aiotaan tarkistaa perusteellisesti.

Vuonna 2011 Eurostat otti käyttöön kaikkien tärkeimpien käyttäjien ja kansallisten lyhyen aikavälin tilastojen tuottajien kattavat kuulemiset. Niiden tarkoituksena on tarkastella tapoja palvelusektoria koskevien lyhyen aikavälin tilastojen indikaattoreiden parantamiseksi. Vaikka kustannusten ja rasitteen lisääntymistä pelättiin, kuulemisissa oltiin laajasti sitä mieltä, että parannuksia on tehtävä. Käyttäjien ja tuottajien huomautusten perusteella komissio aikoo ehdottaa muutoksia nykyiseen asetukseen, jotta lyhyen aikavälin tilastojen relevanssi voidaan varmistaa palvelujen taloudellisen merkityksen kasvaessa Euroopan talouksissa ottaen kuitenkin huomioon niiden tuottamiseen liittyvien kustannusten ja rasitteen kasvua koskevat ongelmat.

¹⁵

Bruttoarvonlisäys, perushintaan, Eurostat, Kansantalouden tilinpito, datakoodi: [nama_nace10_k].